

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry:n lausunto sivistysvaliokunnalle

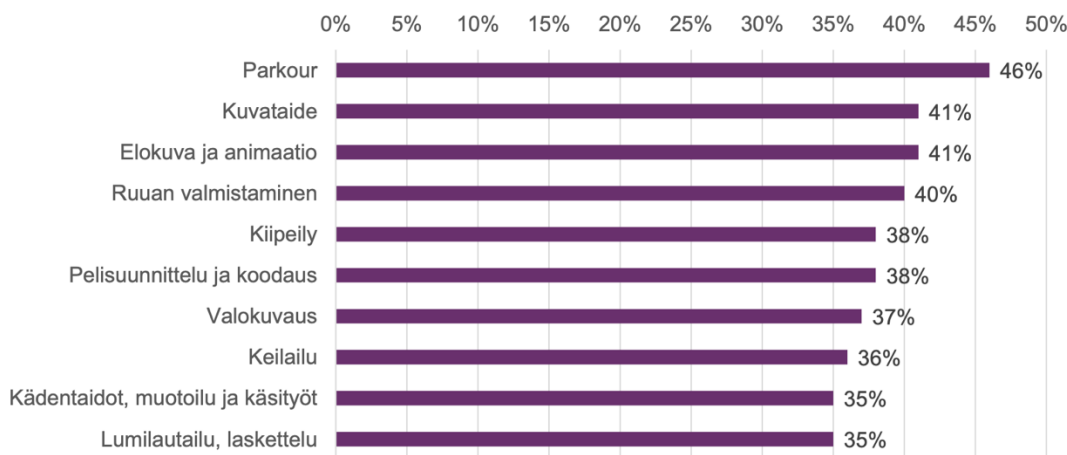
Asia: HE 107/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi nuorisolain muuttamisesta.

Jokaisella lapsella on oltava oikeus kulttuuriin ja taiteeseen tekijänä ja kokijana

Hallitusohjelmaan on kirjattu lasten ja nuorten hyvinvointia koskevan tavoitteen toteuttamisen yhtenä keinona, että jokaiselle lapselle ja nuorelle taataan aito mahdollisuus mieluisaan harrastukseen koulupäivän yhteydessä. Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry oli jäsenenä harrastamisen Suomen mallin suunnittelua varten tiede- ja kulttuuriministeri Hanna Kosonen asettamassa syksyllä 2019 valmistelutyöryhmässä.

Mieluisa harrastus tukee lapsen kasvua ja kehitystä. Koululaisten harrastustoiveiden kolmen kärki viimeisimmässä koululaiskyselyssä oli 1. parkour, 2. kuvataide, 3. elokuva & animaatio. Harrastustarjonta ei nykyisellään vastaa lasten toiveita.

Koululaisten harrastustoiveet

7 | 17.12.2020

Opetus- ja kulttuuriministeriö tiedotti 5.9. teettävänsä mallista arvioinnin, jonka toteuttaa Kansallinen koulutuksen arviointikeskus ajalla 1.9.2022 – 30.3.2023. Arvioinnin tavoitteena on tuottaa tietoa Harrastamisen Suomen mallille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, mallin toimivuudesta ja vaikutuksista. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, mitä kokemuksia ja mielipiteitä on lapsilla ja nuorilla.

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry:n jäsenjärjestöistä Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto kannattaa harrastamisen Suomen mallin kirjaamista lainsäädäntöön. TPO-liitto puolestaan esittää omana kantanaan, että ”Harrastamisen Suomen mallin kirjaaminen lakiin voisi pitkällä aikavälillä vahvistaa edellytyksiä mallin kehittämiselle ja

vakiinnuttamiselle. Vielä ei kuitenkaan ole sen aika. Hallituksen esityksen perusteluihin on kirjattu, että Harrastamisen Suomen mallin arviointi on tarkoitus toteuttaa syksyllä 2022. Nähdäksemme keskustelu mahdollisen kirjauksen muodosta ja laista, jonka yhteyteen malli ehkä kirjattaisiin, tulisi käydä arvioinnista saatujen tulosten pohjalta.”

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry painottaa lasten ja nuorten kulttuurisia oikeuksia kokonaisuutena. Lapsella ja nuorella pitää olla oikeus luovuuteen ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen – asuinpaikkaan ja varallisuuteen katsomatta. Lapsen oikeus taiteeseen, kulttuuriin ja kulttuuriperintöön on kiinni aikuisten teoista. Laadukas lastenkulttuuri jättää jäljen, joka kantaa koko loppuelämän. Taideopetus ja -kasvatus kehittää luovaa ja kriittistä ajattelua sekä edistää kädentaitoja, mikä on edellytys uudenlaisen yhteiskunnan ratkaisujen rakentamisessa ja ymmärtämisessä.

Lasten ja nuorten tasa-arvoisista ja saavutettavista kulttuuripalveluista on huolehdittava. Kulttuurin avulla vahvistetaan lasten ja nuorten henkistä kriisinkestävyyttä. Tavoitteenamme on, että jokainen Suomessa asuva lapsi ja nuori on kulttuurikasvatussuunnitelman piirissä. Tuodaan kulttuurin tuottama ilo osaksi varhaiskasvatusta, peruskoulua, toisen asteen opintoja ja nuorisotyötä, jotta nuorten mielenterveys vahvistuisi ja paineet helpottaisivat!

Siksi on tärkeää, että osana lasten harrastamisen Suomen mallia jokaiselle lapselle löytyy mieluisa kulttuuriharrastus koulupäivän yhteydessä. Sen lisäksi on edistettävä lukemista ja lukutaitoa yhteistyössä eri toimialojen kanssa. Kaikkialta Suomesta tulee olla mahdollisuus edetä myös ammattilaisuuden polulle. Taiteen perusopetusta on vahvistettava osana koulutusjärjestelmää.

Helsingissä 7.9.2022

Rosa Meriläinen
pääsihteeri